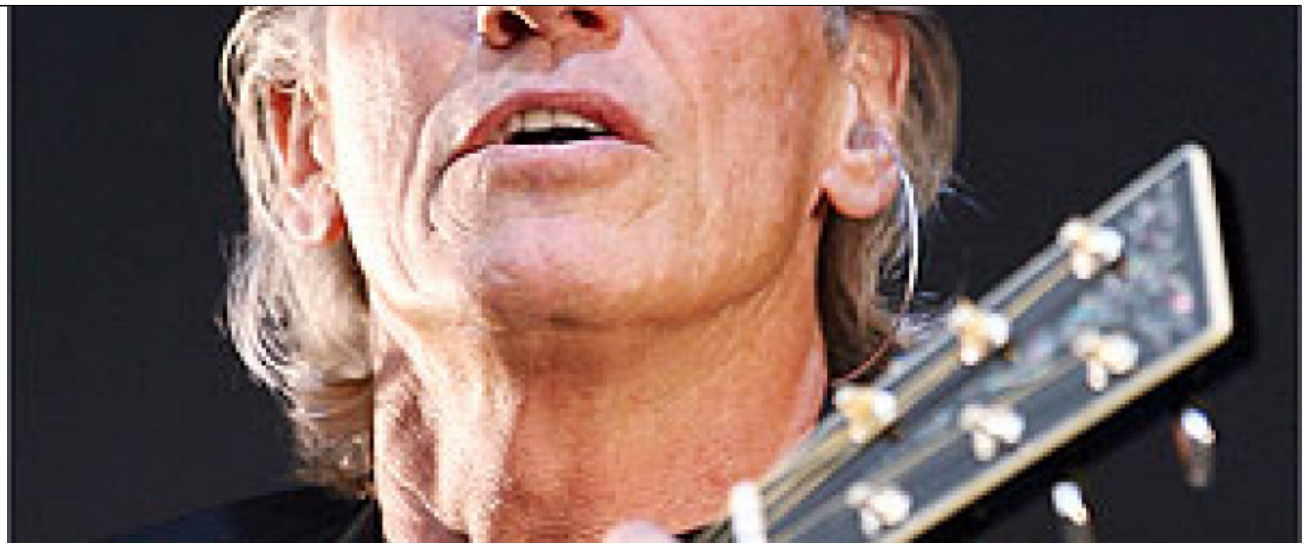

Falak

2009 augusztus 21. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

A világ megosztottságát szimbolizáló berlini falat húsz évvel ezel?tt hihetetlen gyorsasággal bontották le, s amilyen váratlanul épült, olyan hirtelen vált a múlt sötét emlékévé. Más falak azonban azóta is állnak, újak is épültek.

A Pink Floyd hajdani vezet?je, a The Wall cím? lemez szerz?je, Roger Waters az elmúlt években többször is

kifejezésre juttatta a falakkal, például az izraeli fallal kapcsolatos aggályait.

Roger Waters az idén júniusban egy palesztin menekülttábor meglátogatása után nyilatkozott a ciszjordániai határnál felépített 670 kilométeres falról, amelynek minél gyorsabb lebontását várja az illetékesekt?l.

A terrorizmusra való hivatkozással emelt, szenzorokkal, kamerákkal és szögesdróttal felszerelt fal ugyanis tömegek életét teszi egyre keservesebbé: az izoláció miatt lehetetlenné vált a munkavállalás és a kereskedelem.

Ráadásul mindez – ahogyan azt sokan el?re jelezték – egyáltalán nem a biztonság növekedését eredményezte, hiszen a hihetetlen szegénység, s?t helyenként az embertelen nyomor inkább széls?séges nézetek és mozgalmak meger?södéséhez vezetett. Igaz, az izraeliek dönt? többsége nem így vélekedik: szerintük a fal megépítése óta csökkent az öngyilkos merényletek száma a zsidó államban.

A fal viszont nem követi az 1967-es határokat, s így a palesztinok – azonkívül, hogy életlehet?ségeik felszámolását látják a falban – területfoglalással is vádolják Izraelt.

Waters egyébként 2006 júniusában koncertezett utoljára Izraelben – palesztin területen még egyszer sem –, s most úgy vélte, elkeserít?, hogy az elmúlt id?szakban nem történt el?relépés. Már 2006-ban is beteg, léleknyomorító érzést kelt?nek találta az izraeli falat, amikor koncertje után az AP amerikai hírügynökségnek nyilatkozott.

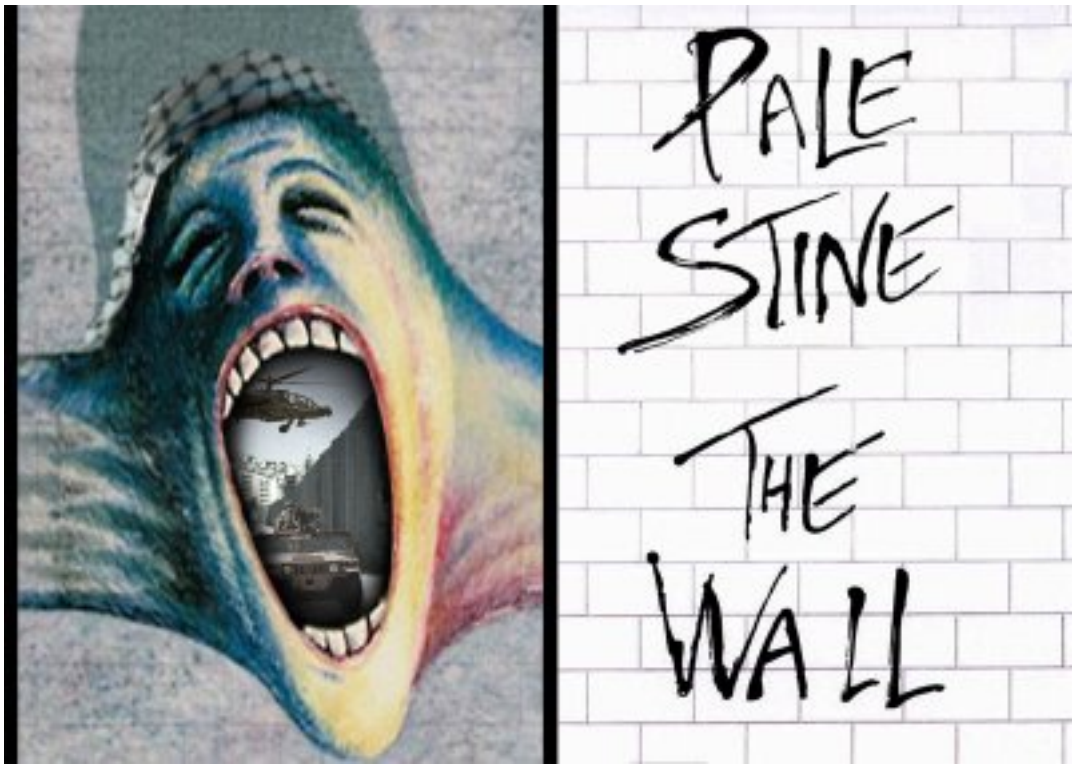

A 2006-os koncertet palesztin aktivisták keményen bírálták, és utólag Waters is elismerte, hogy vegyes érzései vannak fellépése miatt. Konkrét tervek nélkül, de fontolóra vette, hogy palesztin területen is koncertezik, szóba került például Rámalláh.

Az idén júniusban a Betlehemhez közeli Aida menekülttábor meglátogatása után nyilatkozott. A közvetlenül a fal mellett található tábor ötezer palesztin otthona, és gyakran keresik fel ismert személyiségek, hogy közvetlen tapasztalatokat szerezzenek a térséget megosztó fal felépítésének következményeir?l; a közelmúltban XVI. Benedek pápa is meglátogatta. Roger Waters az izraeli falat a dél-afrikai nyomornegyedek falához, a varsói gettó falához és a híres berlini falhoz hasonlította, mondván: ezeket látva ösztönösen tudhatjuk, hogy rossz dolog. Rossz, és nem maradhat fenn örökre.

Az izraeli fal lebontása persze jó alkalmat teremtene az idén harmincéves The Wall helyszíni bemutatásához. Kérdés, milyen Wall-koncertet lehet rendezni az 1990-es, háromszázezer néz?t vonzó Potsdamer Platz-i el?adás után, amelyet sokan a rocktörténet legnagyobb eseményei közé sorolnak.

A berlini koncert persze már nem Pink Floyd-produkció volt, hiszen Waters 1985-ben meglehet?sen viharos körülmények között kivált az akkor huszonegy éves együttesb?l, amelyet 1976 óta vezetett. A válást követ? nyilatkozat-, majd jogi háború különös módon nem csökkentette, hanem növelte a Pink Floyd és tagjainak nimbuszát; Richard Wright 2008-as haláláig állandó találgatások tárgya volt, mikor állnak ismét össze.

Az 1985-ös válás után csak egyetlen alkalommal lépett Waters, Gilmour, Wright és Mason közösen színpadra: 2005-ben, a Live 8 londoni koncertjén. Azóta hol lebegtetik, hol elutasítják a Pink Floyd ismételt szereplésének lehet?ségét, de az eredeti felállásban erre már többet nem lesz lehet?ségük.

The Wall cím? albumuk, amely Waters és a többiek szakításának kiváltója, de legalábbis fontos állomása lett, legföljebb metaforikusan értelmezhet? konkrét politikai falakra; a lemez sokkal inkább szól a század félelmeir?l, szorongásairól és determinációiról, amelyek a személyiség köré épül? falak tégláit alkotják.

Sorai és akkordjai klasszikussá váltak, és bár a rajongók valószín?leg nemigen gondoltak bele, a The Wall tökéletesen illeszkedett a kor meghatározó szellemi irányába: ízig-vérig egzisztencialista alkotás, amelyet azonban bizonyos, a m?fajban rejl? harsány sajátságok részben elfedtek.

Ám a lényeg azonos: a létbevetettség kiszolgáltatottságának érzése, amelyre e gondolatkörön belül nemigen adható adekvát és megnyugtató válasz. Ma már a film, az album, a turné a történelem része, és valamilyen mértékben alakítója, formálója is volt a maga korának.

Valószín?leg ez a hatás inkább közvetve, mint közvetlenül, a generációváltások révén érvényesült. Roger Waters két budapesti koncertjén talán épp az volt a leginkább szembeötl?, hogy hallgatósága, rajongói túlnyomóan negyvenes-ötvenes éveiket taposó, meglett és jómódú emberek – nyilván olyanok, akiknek nem okozott gondot a meglehet?sen borsos jegyárak kifizetése; de semmiképpen sem az elmúlt évek Waters- és Gilmour-koncertfelvételein f?ként látható huszonévesek.

E természetes tendencia bizonyára az egész világra érvényes: vagyis hajdani tinédzserkorú rajongótáboruk egy része mára döntéshozó helyzetbe, pozícióba került.

Nem véletlen, hogy amikor Waters az izraeli fal helyén rendezend? jubileumi The Wall-koncertr?l beszélt, Mark Regev izraeli kormányszóviv? éppen Waters soraival vágott vissza: „We don’t need your education” – Nincs szükség a kioktatásodra.

A The Wall sorai téglaként épültek bele a századvég kultúrájába, és még nem látható tisztán, hogy fal lesz-e bel?lük vagy más épület. Mindenesetre az izraeli koncertterv egyel?re álom marad, és ki tudja, hogy mire az ideiglenesre tervezett fal csakugyan leomlik, lesz-e még er? a most 66 éves basszusgitárosban ahhoz, hogy megpróbálja felülmúlni a húsz évvel ezel?tti berlini el?adást.

Fáy Zoltán, mno.hu

Ajánló